Ե. 6465 1891 ՅՈՒՆԻՍ 15 ՀՈՒՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ 32 ԻՆՃԻ ԱՄԻՍ ԱԼԱՖ· ՅՈՒՆԻՍ 27 ՀՈՒՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ Ե· 6465

20 ԲԱՐ.

Մանկական Էջեր

20 ԲԱՐ.

ԷՋԳՄԻ ԴԱՀԷԹԱ

Թաշրաար իչին սէնէլիք Մէճիտ 6
Խարանդալ իչին » » 5
Բօսրա իւճրէթի պիղէ այիտ տիր

Իսթանպօլտա, Փիւրքճիւ խանընտա, ալթ գաթտա վագը 21 վէ 23 նիւմէրօլու մաղազալար.

مطبعه وادارەخانەسی
استانبولده کورکچی خانده آلتقاتده
واقع ۲۱ و ۲۳ نومرولو مغازەلر.

منظومهٔ افکار
صاحبی امتیاز و مدیر مسئولی
قره‌بت یانوسیان

Ե·Ա ՀԱՍԻՐՈՆ ԱՌԱՋԻՐԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԳՊԵՏ Յ· ՓՈՓՈՒԼԵԱՆ Ի·Ա ԶԻԼԳԱՏԻ 20

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայր հաղորդութիւնին տավէթի իւղերինէ, Ազգային Ժողով տիւն Գալաթատա ապը իճթիմա իթմիշ տիր։

Ադատէմճէ եաղըլմըղը վէճճէլէ, միւճէտատէնն ինթիխապ օլունարակ մէշլուսիւէթի ինթիխապիէրլէրի թասդիք օլունմուշ օլան երէսփոխանլար տախի տավէթի օլունմուշ օլուպ, մումայէյհիւմ էքսէրիւէթլէ հապը պուլունմուշլար, վէ մէվճուտ ադալարը մըգտարը 61է պալիպ օլմուշ տուր։

Ազգ· Վարչութիւնտան աթիտէքի զէվաթ հապը պուլունմուշլար տըր։

Քահ· Ժողովատան,

Սաատ· Սրիկ էֆէնտի Ունճեան հաղր·
Սահակ » Ղազարոսեան
Յովհաննէս » Էսաեան
Սենէքեր· » Մանուկեան
Անտոն » Հաճեան
Միքայէլ » Մօմճեան
Մկրտիչ » Մանուկեան
Մելքոն » Հալաճեան
Յովհաննէս » Կրճիկեան
Դեր· Գարեգին Եպիսկոպոս
Արժ· Վահան Վրդ· Յակոբեան
» Տ· Սահակ Ա· Քհնյ· Տ· Սարգսեան
» Յովհաննէս » » Մկրեան

Սաաթ 6տա Մէճլիս քիւշատ օլունուպ, էվվէլա ըէյլիս Ամեն· Ս· Պատրիարք Հայր հաղորդութիւնի աթիտէքի նուիթգու էյրատ իլէմիշլէր տիր։

Տեարք,

Այսօր բանալով, յառաջիկայ նստաշրջանն կը մաղթեմ յԱստուծոյ որ մեր միտքերն և սրտերն լուսաւորէ, և կարողութիւն տայ խորհելու և խօսելու զայն միայն որ իրեն հաճոյ է և մեր ազգին օգտակար։

Պաշտամանս գրեթէ առաջին օրէն Սահմանադրութեան պահանջման համեմատ վիճակաց բաշխումն կատարել մուրթապէս և նոյն բաշխման վրայ ըստ օրինի ընտրութիւններն կատարել տալ, թէ փոփաքն էր և թէ փափաքէս գեր ի վերոյ, Սահմանադրութեան օրինաց և որ նոյն է, իմ հանդիսաւոր ուխտիս պահանջումն էր։

Բաւական յերկարեցաւ այս գործողութիւն սակայն պատճառներ կամքէն և ջանքէն անկախ պարագաներն եղան։ Ժամանակի կարօտ և գժուարին ըլլալը անկից ալ կը հասկցուի որ ասկից տարիներ առաջ եթէ յիշողութիւնս չմոռար 1883 թուականին երեսփոխանական ժողովը պահանջեր է այս բաշխումը և յանձնարարեր է վարչութեանց, յանձնաժողովներ ալ կազմուեր են, բայց գժուարութիւն գտեր և թողեր էին։ 80 ընտրելի երեսփոխանի համար հազիւ 4 կամ 500, ընտրող գտնելով և չուարելով։

Այժմ տեարք երեսփոխանք ուրախ եմ յայտարարելու որ՝ հնորհիւ նոյն իսկ Սահմանադրութեան ջրինաց, որ կարողը պարտաւոր և պարտաւորը իրաւանց տէր կը ճանչէ, որոշեալ տրովք քուէարկու ընտրողք անձնական արժանեաց տէր անձանց հետ գումարուելով 1700է աւելի իսկապէս երեսփոխանական ընտրողներ ունեցանք և նոցա բաշխումը կատարուեցաւ։

Շնորհակալ եմ ազգէս որ պատասխանելով մեր հրաւէրին ամեն կողմ քուէարկութիւն կատարեց խաղաղութեամբ և օրինասիրութեամբ և տուաւ իւր կողմանէ երեսփոխան կարող, արժանաւոր, տէրութեան և ազգին վստահելի անձնաւորութիւններ։ Ահաւասիկ ապացոյց մը թէ ազգն կը բաղձայ իւր երեսփոխանական ժողովը բարձր և կարեւորագոյն դրից մէջ տեսնելու։

Բոլոր նորընտիր երեսփոխաններն այս առաջին գումարման հրաւիրեցի ըստ 81րդ յօդուածոյ Սահմանադրութեան, որպէսզի ըստ 82րդ յօդուածոյ ալ ներկայացուած տեղեկագրերն կարդացուին, ընտրական գործողութեանց և ընտրելոց անձնական հանգամանքներն հանդիսապէս ճշմարտուին և ապա ժողովդ ձեռնարկէ ի գործ։

Կը չնորհաւորեմք զամենեսեանդ, կը շնորհաւորեմ ազգն որ այսպիսի օգտակար տարեօրք, կազմակերպեց այս ժողովն և սրտահառաջ առ Աստուած գոհութեամբ կօրհնեմ մեր Օգոստափառ Կայսրը Սուլթան Համիտ խան որ իւր հայ հպատակաց ներքին գործոց բարեկարգութիւնը կամելով կը հրամայէ միշտ որ չնորհեալ արտօնութեանց համեմատ վարուիմք և կանոնաւորապէս գործեմք։

Պատէհու Ս· Պատրիարք Հայր հաղրէթէրէրինին տավէթի իլէ, Սարգիս էֆ· Ազարեկեան ատենապետ, վէ Պօղոս էֆ· Աւգերեան ատենադպիր նասպ օլունարակ, մուվաֆգ աշէն Դիւանը Քէնճիլիք իթմիշլէր տիր։

Էվվէլա Ատենադպիր էֆ· Յերասատէթ վէ թաշրա երէսփոխան ինթիխապաթընա տայիր Ազգ· Վարչութիւն թարաֆընտան իրսալ օլունան բարօրթօնու գրաաթ իթմիշ տիր։ Մէզքիւր բարօրթօ մինտէրիճաժը, էտասը ինթիխապաթան պահիս օլուպ, պու իսէ, Ամեն· Ս· Պատրիարք հաղր· Նուիթդունտա թաեին ու թարիֆ օրնճնմուշ օլուսզունտան, թէքէրրիւրինտէն ֆարիքը նազար իսիլմիշ տիր։ Անճագ շուրասընը իլավէթէն զիքր իտէրիզ քի, Վարչութիւն մէճլիսէ վիւրուտ իթմիշ օլան Յերասատէթ վէ թաշրա ինթիխապ բարօրթօլարը իլէ ինթիխապ օլունանլարընն սրֆաթը մախսուսէլերի, Սահմանադրութիւնուն ահքեամը ինթիխապիէսինէ միւթաազգ օլուպ օլմասընընը նազարը թէտգիգատէն կէչիրէրէք, պունլարտան Պէյօղլու, Գառաքէօյ, Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ-Պէպէք-Հիսար, Թէքիրտաղ, Մրսրը, Լիտրնէ, Էրզրում, Էրզինկեան, Ատանա, Էկին, Պալըքէսիր, Սմասատ, Բալու, Դիարբէքիր վէ Իզմիր թարաֆլարընտան վուգուս պուլան ինթիխապաթը մէշրու կէօրիւպ թասդիք իթմիշ, վէ եալընըզ պաղը միւնթէխիպլերին (ընտրեալք) սինիլերինճէ իահգիգաթի իճրասը լազըմ կէլմիկինտէն, անլէրին թասդիգի մատտէսի թէէխիր օլունմուշ տուր։

Վարչութիւն ըտբօրթօսունտա, էշպու ինթիխապլարտան մատտա, Եօզգատ, Մալաթիա, Խարբուրթ, Մուշ, Պիթլիզ, Քէօթահեա վէ Աղթամարտա տախի վուգուս պուլան ինթիխապաթ բարօրթօլարընտա պաղը նօգսանլար կէօրիւնտիկինտէն, անլէրին իքմալ օլունմասը ֆասիհաթ օլունտուղուս իլավէթէն պէհան խալիմիշ տիր։ Մէզքիւր բարօրթօնուն գրաաթընտան սօնրա, Սաատ· Ստեփան փաշա հաղր· Վարչութիւն թարաֆընտան մէշրուսյեթի (օրինաւորութիւն) թահգիգ օլունան վէ Յերասատէթ իլէ իմաշրատան վիւրուտ իտէն ինթիխապ բարօրթօլարընն օգունմասընը թէքլիֆ իթմիշ, վէ Սաատ· Նուբեան վէ Գաբրիէլ Նորատունկեան էֆ·լեր հազարաթը տախի, իյրաաը մէգալ իլէ, բաշալի միւշարիւլյհէ հէմէֆքեար պուլունմուշլար իսէ տէ, Ս· Պատրիարք հաղր· վէ պաղը երեսփոխանլար թարաֆընտան պու պապտէ իթիրազաթ վուգու պուլարակ, Ատենապետ էֆ· ազալարընն թէքլիֆի իլէ, մէճլիսին ըէյլինէ միւրաճաաթ իտէրէք, մէճլիս էքսէրիւէթլէ Վարչութիւն թարաֆընտան կէլէն բարօրթօնու քեֆի ատտ իթմէկէ գարար վիրմիշ, վէ Յերասատէթ իլէ թաշրալարտան կէլէն բարօրթօլարընն օգունմասընը նազար օլունմուշ տուր։

Պատէհու Ղ բուհանի երեսփոխանլարընն ինթիխապ բարօրթօսու տախի օգունմուշ, վէ պալէատէ պէհան օլունան Յերասատէթ վէ թաշրա վէ քէզա բուհանի երեսփոխանլարընն էսամիսի օգուսօլունարակ, ըէսմէն երեսփոխան իլան օլունմաշլար տըր։

Պու սրբատա սաատ· Նուբեան էֆ· հաղր· գրեամէն, պէօյլէ միլլէթէ պատտրի չէրէֆ օլաճագ ինթիխապլարընա միլլէթին էն պէօյիւք պիր մէճլիսինին մունթազամէն թէչքիլ վէ իմէնտինտէն տօլաը, միւնտէրիճ օլտուղու ահքեամը մախսուսէնէ թէվֆիղէն ինթիխապաթ իճրա օլունմուշ օլան Սահմանադրութիւնու միլլէթէ պախշ ու իհսան պուլուբան Սէլաթինի իպամ հազարաթընա, մէղքիւր Սահմանադրութիւնու թասդիգ պուլուբան Սէլաթինի միւշարիւէյհիւմ հազարաթընը խալէֆը իւլեալերի վէլինիմէթ պի մինէթիմիզ չէվքէթլու Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Խանը Ղազի Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին իպտիտաը էյնամը էօմր ու իգպալը հազրէթը Բասիշահիլերի իշին պի խուլուս իլճինան էտիէյ իսայսիէ էյդասընը, զիվէրը զեպան ուպուտիէթի վէ միւսատատաթ-իթմիշ, վէ պէօյլէ պիր էմրի միւհիմմիս հիւանի ինթիզամ իւզրէ իրմալինտէն տօլաը Ս· Պատրիարք հազրէթլերի իլէ Ազգային Վարչութիւն ազալարընը տախի թէպրիք իյլէմիշ տիր։

Պունուն իւզերինէ պիլճիմիէ ազալար գրեամէն, վէ ալգըշլարընա «եաշասըն Բասիշահըմըզ չէվքէթմէսպ էֆէնտիմիզ» նիսպաարընը այեուգէ չըգարմըշլար տըր։

Պատէհու սաատ· Ստեփան բաշա հազրէթլերինին թէքլիֆի իւզերինէ, եէնի ինթիխապ օլունան երեսփոխան Վիճակլարը թասդիգինին գուրա իլէ իճրա օլունմասընա դարար վէրիլմիշ, վէ 20 տագիգա դատար մէճլիս թասդիգ իտիլմիշ տիր։

Սաաթ 8ատ թէքրար մէճլիս քիւշատ օլունարակ, Դիւանդն ինթիխապընա միւպաշէրէթի օլունմուշ, վէ թասդիգը գուրատա մէէմուր գօմիսիոն մարիֆէթի իլէ վէ բէյը լուաֆիսէ միւրաճաաթ օլունարակ, սաատ· Նուբեան էֆ· հաղր· էքսէրիւէթը արա իլէ Ազգ· Ժողովա պիրինճի Ատենապետ ինթիխապ օլունարակ, հէր թարաֆտան իշպու ինթիխապ թահսին ու թէպրիք օլունուպ, Ամեն· Ս· Պատրիարք հաղր· տախի մէճլիս նամընա սաատ· Նուբեան էֆ· հաղրէթլերինի թէպրիք իթմիշ, վէ մուգապէլէթէն Նուբեան էֆ· հաղր· մագամա միւնասիպ պիր նուիթգ էյրատ իլէ թէշէքքիւրաթընը պէհան վէ արզու վէ էֆքեարը մախսուսէսինի մէճլիսէ արզ իլէմիշ տիր։

Միւշարիւէյհ մէէմուրիէթինէ միւպաշէրէթ իտէրէք, այրը այրը Փոխ-Ատենապետ վէ Ատենադպիր իլէ Փոխ-Ատենադպիր ինթիխապ օլունուպ, Ազգ· Ժողով Դիւանը պէրվէճճի աթի թէշէքքիլ իթմիշ տիր։

Յովհաննէս էֆ· Նուբեան Ս· Ատենապետ
Յարութիւն » Նորատունկեան Փոխ- »
Յովհաննէս » Թորոսեան Ս· Ատենադպիր
Յարութիւն » Մոստիչեան Փոխ- »

Ինթիխապաթը վազբա հուզղարը մէճլիսճէ հիւանի թէլազդի վէ միւնթէխէպլէր թէպրիք օլունուպ, Թորոսեան Յովհաննէս էֆ· մէէմուրիյէթինէն իսթիֆա իթմիշ իսէ տէ, իսթիֆասը դասալ օլունմասընը։

Սաատ· Ատենապետ էֆ· հաղր· մէճլիսին կէլէճէք իճթիմաընտա Սահմանադրութիւն ահքամընճա, Վարչութիւնուն իքի սէնէլիք մուհասէպէսինի իսթիմա իթմէք լազըմ կէլտիկինի պէհան իտերէք, Վարչութիւն նամընա Գեր· Գարեգին Եպիսկոպոս իլէ Հաճեան Անտոն էֆ· իյրատար քէլամ իտերէք, Վարչութիւն մուհասէպէսի հազրը օլուպ, կէլէճէք իճթիմատէ մէճլիսէ արզ օլունաճաղընը պէհան իսթիքլերինտէն, սաատ· Ստեփան բաշա հաղր· սապրդ Քաղ· Ժողովուն մուհասէպէսի տախի, ջիմոիքի Քաղ· Ժողովուն թէսվիրէ իթիրիկի մէսէլէլերէ մութէալիգ պաղը խուսուսատ իշին էլղէմմ օլուճաղը մութալէասընը նէրվիհան իթմիշ, վէ անը միւթէազրպ սաատ· Ատենապետ էֆ· հաղր· թարաֆընտան հինի հաճէթէտ մուհասէպէյի մէղքիւրէ հազընտա ինթիխապը դարար օլունաճաղը պէհան օլունմուշ տուր։

Ամեն կիւնտէն ադտ օլունաճաղ կէլէճէք իճթիմայը Օրակարգը, Սահմանադրութիւն ահքամընճա, Վարչութիւնուն իքի սէնէլիք բարօրթօսունուն իսթիմա ու թէտգիգինտէն իպարէթի օլաճաղ տըր։

* * *

Մէճլիս տաղըլաճաղը սրբատա, Ատենապետ էֆէնտի հազրէթլերինին թէքլիֆի իւզերինէ, պիլճիմիէ ազալար գրեամէն, Ամեն· Սրբազան Պատրիարք հազրէթլերի, Ազգ· Երեսփոխան վէ էտիպի մէշհուր միւթէվէֆֆա Պարոնեան Յակոբ էֆ· իչին հոգեհանգիստ տուտարը օգունմուշ տուր։

Սաաթ 9 պուչուգտա մէճլիս տաղըլմըշ տըր։

Պուրսա առաջնորդու Գեր· Բարթղիմէոս Արքեպիսկոպոս, ախիրէն Յերասատէթէ կէլէն վէքիլի Արժ· Արիստակէս Ծ· Քհնյ· բէֆթագաթը իլէ, տիւնքի Սէլամրդ ալայընտա տախրէյի ֆախիրէտէ հազրը պուլունարակ, պիլ վասրթա իլթիֆաթը Շահանէէթ մադհար օլտուղու, պու կիւնքի Թիւրքճէ զաղէթալարտա օգունմուշ տուր։

Միլլէթիմիզ վէ մէմլէքէթիմիզ խանէտան վէ խայրխահանընտան միւթէվէֆֆա Կիւլպէնքեան Հաճի Սերովբէ էֆէնտինին իբինճի մախսուսու իպզ Յովհաննէս էֆէնտի իլէ, սապրդ Ատլիէ միւսթէշարը միւթէվէֆֆա Վահան էֆէնտինին քէրիմէսի վէ Հարէմի Հիւմայունը թէրճէմանը Իֆֆի· Ադրաքսի հանըմ էֆէնտինին ադտ իղտիմաճլարը, խապէր ալընտրըլընա կէօրէ, բաղար իրթէսի կիւնիւ սաաթ տօղուզ բատտէլերինտէ, Դարբէօյունտէ, Ամեն· Սրբազան Պատրիարք հազրէթլերի մասրիֆէթիլէ իճրա դրլընաճաղ իսէ տէ, Մաթէմ սէպէպինտէն, տիւկիւն զիյնէթի իճրա խիրիմէիպ, վէ անճաղ Պրասակտա հազրը պուլունմաղ իւզրէ, եաբընը էաղրն ադրբպալարա տավէթ վուգու պուլաճաղ տըր։

Էյիպտէքի Ս· Եղնա քիլիսէսինին եէվմի մախսուսու օլտուղունտան, Արժ· Վահան Ծ· Վրդ· Յակոբեան, եարբն վէ բաղար իրթէսի տախի Բիւրքճի էսնաֆր վասիյէթի մուճիպինճէ, քիլիսէյի մէղքիւրտէ Ս· Պատարագ թագտիս իտէճէք տիր։

ԽԱՐԻՃԻԵԷ

Ա.ՖՐԻԳԱՏԱ ԻՆԿԻԼԻԶԼԷՐԼԷ ԲՕՐԹՈՒԳԱԼԸԼԱՐ

Պօէրլէր վէ եա Ա.ֆրիգաեա վաղ թըյա հիճրէթ իտէն Հօլանտալըլարըն ինկիլիզ միւսթէմլիքեաթընը թէհտիտ իթմէքտէ օլտուգլարը ճիհէթլէ. Ինկիլիզլերին պուպատէ տիւյար օլապիլէճէքլերի վախիմ թէհլիքէլերի տէֆաթլէ պիքրու պէեան ֆյէմիչտիք. Պօէրլէրին Թրանսվաալ ըէյիսի ճիւմհուրու Մ. Քրիւկէրին մուխալէֆէթի վէ մուգավէմէթինէ բաղմէն, եազընտա Մաչօնալէնտ կըթասընա հիճրէթ իթմէկէ հազըրլանտըգլարը շիւպհէ գալտըրըր մէվատէն տէկիլ տիր։

Պու քէրրէ հարէքէթ իտէճէք օլան հէյէթը սէֆէրիեէ եալընը Թրանսվաալ Պօէրլէրինէն իպարէթ օլմահըպ, իլլա Օրանժ հիւքիւմէթի միւսթագիլէսի էհալիսի տախի պէրապէր օլաճագտըր։ Հէր նէ գատար Օրանժ վէ Թըրանսվաալ հիւքիւմէթլէրի եէքտիկէրինէ տօսթ իսէլէր տէ, Օրանժ ճիւմհուրիյէթի Թրանսվաալ ճիւմհուրիյէթինտէն պիւթիւն պիւթիւն միւսթագիլ օլուպ, պինէն ալէյհ Թրանսվաալ ճիւմհուրիյէթի ըէյիսի Մ. Քրիւկէրին պիւթագի Օրանժ հիւքիւմէթի իւզէրինէ նուֆուզ վէ սէյահիյէթի եօգտուր։ Թրանսվաալտա Պօէրլէր զաթէն գալիլ իւլմըգտար օլուպ, մատէնլէրին քէշֆի մէմլէքէթը մէգքիւրէեէ պիր թագըմ Ինկիլիզլէր ճէլպ իթմիշ օլտուղունտան, պունլար իտարէնին քէֆֆէյի սէյահիյէթի վէ իգթիսատըընը թէմամըյլա քէնտուլերէ ինհիսար իթմէկէ սայ ու իգտամ իթմէքտէ տիրլեր։ Պօէրլէր Ինկիլիզլերտէն թէէնէֆֆիւր իթտիքլերի կիպի, շէհիրլեր վէ մատէնլերտէ էօմիւր կէչիրմէկի տախի հաղղ իթմէզլեր, պունլար քէմալի սիւքիւթ վէ սիւքիւնէթլէ միւսթագիլէն զիրաաթլա մէշղուլ օլապիլէճէք պիր մէմլէքէթէ հիճրէթ իթմէկէ արզու էտէրլեր։

Պու տէֆա վուգուս պուլաճագ հէյէթը սէֆէրիեէտէն մաղսէտ, Մաչօնալէնտ գըթասընտա եէնի պիր ճիւմհուրիյէթ թէշքիլ իթմէք օլուպ, մամաֆիհ մէմլէքէթը մէգքիւրէ զաթէն Ամերիգայի ճէնուպի ինկիլիզ գումբանեասը թարաֆընտան իշղալ օլունմուշ օլմաղլա, մէգքիւր գումբանեա քէնտիլէրինէ օրալարտա հիճրէթ վէ թէվաթթուն իթմէկէ միւսաատէ իթմէքլէ պէրապէր, հիւքիւմէթ իշլէնտէ հիւքիւմէթ թէշքիլ վէ թէէսիս իթմէլերինէ միւսաատէ իթմէմէքտէ տիր։ Ցիկէր թարաֆտան Պօէրլէր զաեէթ մուանիտ օլուպ միւքէմմէլ հարպ իտէրլէր, վէ Ինկիլիզլերի Մաեուպատա մաղլուպ վէ միւնհէզիմ իտէրէք, չու գապիլիյէթը հարպճուեանէլէրինի իսպաթ իթմիշլեր տիր, վէ էկէր պիր թարաֆտան Բօրթուգալլըլար մէգքիւր Ինկիլիզ գումբանեասը իւզէրինէ, շիմալի շարգտան վէ տիկէր թարաֆտան Պօէրլէր տախի ճէնուպտան հիւճում իտէրլէր իսէ, Ինկիլիզլեր զաեէթ պուհրանը պիր մէվզը վէ վաղյէթտէ պուլունուրլար։

Իշթէ պիւթիւն չու էսպապա մէպնի տիր քի, պիր վաղթտան պէրու Ինկիլիզլեր Բօրթուգալլըլար հագգընտա թէմանիլաթը սուլհ բէրվէրանէ վէ միւսալէմէթքեարանէ իպրաղ իտիեօրլար։ Ինկիլիզլեր էվվէլա Բօրթուգալլըլարը Ամերիգայի ճէնուպի ինկիլիզ գումբանեասըյա թէէլիֆի զաթ իւլ պէյն իթտիրմէք էֆքեարընտա օլուպ, մուախիրէն Բօրթուգալ մէճլիսի մէպուսան ազասընտան պիրինին թէէլիֆ իթտիկի վէճհէ, Ամերիգայի շարգիտէ պուլունան միւսթէմլիքեաթընտան պիր պէօյուք գըսմընը Ինկիլթէրրաեա ֆիւրուխթ իթմէկէ Բօրթուգալը իգնայէ չալըշճագլար տըր։ Քէնտի մահիր միւտիրլերինտէն պիրի օլուպ, Զամպէզ իլէ Լիմբօրօ տրաասընտաքի թէքմիլ մէմլէքէթի հէման թահթը իտարէսինէ ալմըշ օլան Կուվէեանընն գրեամը։ Շիւպհէսիզ էօյլէ պիր ախզ ու իթաաը թէսհիլ իտէճէք օլուպ, պու իսէ Բօրթուգալընն զաեէթլէ միւզաեէգաատա պուլունան խազինէյի մալիեէսինէ քիւլլի պիր մէպլաղ հուսուլ կէթիրէճէք, վէ էկէր Բօրթուգալ քէնտիլէրինէ Լօրէնսօ Մարգ զըթասընը ֆիւրուխթլէ տէնիզ տօղրու եօլլարընը քիշատ իտէր իսէ, պիթթապի Թրանսվաալ Պօէրլէրի տախի սիւքիւթ վէ սիւքիւնէթ իւզրէ պուլունաճագլար տըր։

Շիմտիեէ գատար Բօրթուգալ հիւքիւմէթի Ամերիգայի շարգիտէ վաղը Բօրթուգալ մէմլիքինին ֆիւրուխթի մէսէլէսի հազրը — հէնուզ պէեանը էֆքեար իթմէմիշ իսէ տէ, հէյնի հաճէթտէ էօյլէ պիր թէքլիֆ վաղը օլտուգտա, Լօնարատա ֆէվգէլատէ սուրէթտէ հիւսնի գապուլ օլունաճաղընա շիւպհէ եօգ տուր։ Մուահէտէյի միւնազըտէ ահքեամընճա, 25 սէնէ միւթէմատիէն Բօրճուգալլըլար տախիլի մէմալիքտէն իխրաճ իտիլէն էմիթիա իւզէրինէ, եիւզտէ 3է գատար պիր ըէսմի կէօմրիւք ախզ իտէպիլէճէք օլուպ, էկէր Ինկիլթէրրա շու միւտատէթ իսթամընտա, մէգքիւր ըէսմի կէօմրիւկինի թէզեիտինի մէն իթմէք իսթէր իսէ, պէտէլը թազմին օլարագ, պիր միլեօն ինգիլիզ լիրասը Բօրթուգալա վերմէկէ մէճպուր տուր։ Պինաէն ալէյհ պու կիպի մահգուրլարը տէֆ ու թէպիտ իթմէք, Ինկիլթէրրանընն մէնաֆիյի իգթիսատընտան պուլունմագտա տըր։ Զանն օլունտուզունա կէօրէ, շաեէտ Բօրթուգալ հիւքիւմէթի թարաֆընտան պալէտատէ զիքր օլունան աբազի Ինկիլթէրրաեա թէրք ու ֆիւրուխթ օլունուր իսէ, Բօրթուգալընն մուհարէպէյի իսթիգլալիեէթի զէմանընտա Ինկիլթէրրա իլէ ագտ իթտիկի իսթիգրազաթտան պիր գըսմը, արազիյի մէգքիւրէ պէտէլինէ մահսուպ իտիլիպ, գըսմը միւթէպագըսը Ինկիլթէրրա թարաֆընտան նագտէն թէէտիեէ իտիլէճէք իմիշ։

* * *

Բարիստէ պուլունան պիր Ալման պանգասը մէէմուրլարը, պու քէրրէ Բօրթուգալ հիւքիւմէթինէ, Թրանսվաալ հուտուտունա Լօրէնսօ-Մարգէզ շրմէնաբֆէր սահիպի իմթիեազը օլան Գումբանեանընն հազգըրիճհանը օլմագիւզրէ մէշրութ օլան Լօրէնսօ-Մարգէզ լիմանընա միւթէալլիգ քեաֆֆէյի հուդուդ վէ իմթիեազաթը միւպահէա իթմէք թէքլիֆինտէ պուլունմուշլար տըր։ Պու մէէմուրլար շէհրի թանզիֆ վէ թաթհիր, վէ եէնիտէն ինչա իթմէկի թէահհիւտ իտիպ, պու իշտէ 12-13 միլեօն ֆրանգ գատար պիր մէպլաղ իսթիմալ իտէճէքլերինի, վէ մամաֆիհ ֆայիդէնի թէէսիս իտիմէսինի թալէպ իթմիշլեր տիր։

Ցիկէր թարաֆտան տէվէրան իտէն պիր չաեիաեա նէզարէն, պազը Ֆրանսըզ սէրմաեէտարանը Շարգտա պէօյուք պիր Ֆրանսըզ գումբանեասը թէէսիսինէ մէյլիալ օլուպ, պու գումբանեա քէնտի հիսապընա օլարագ, թէքմիլ Մօղամպիգ միւսթէմլիքեաթընը իտարէ վէ ինթիֆա (իսթիֆատէ) իտէճէք իմիշ։ Էքսէր ազալարը Բօրթուգալ իսթիգրազընընը մէյտանը թէտարիւզ ըրտաճը լէհինտէ միւտախէլէ իտէն չու հէյէթը սարրաֆիյէէնին էֆքեարընճա, Բօրթուգալ հիւքիւմէթի մալիեէսինին ղաեէթ գարըշըգ օլտուղու չու սըրատա, Ալման պանքէրլէրինին թէքլիֆաթընը գապուլիյէ իխրաճ իտիլէճէք սէնէտաթ կիպի թահվիլաթը ճէտիտէնին իշթիրասընտան ահիլ օլաճաղը ճիհէթլէ, միւնասիպ պիր թազմինաթ մուգապիլինտէ, Ամերիգա միւսթէմլիքեաթընը քեաֆֆէսինին վէ եա պիր գըսմընը թէմլիք սուրէթիյլէ օլմազսա պիլէ, եէտը վահիտ միսիլլու մէնֆաաթընը թէրք իթտիրմէք խուսուսունա իգնա իտէպիլէճէք զանընտա պուլունմաղտա տըրլար։ Մէգքիւր հէյեէթը սարրաֆիեէնին ֆիքրինճէ, պու թազմինաթ, թէէսիս իտիլէճէք պէօյուք գումբանեանընն հիսսէ սէնէտաթընտան պիր գըսմընն, Բօրթուգալ հիւքիւմէթինէ թէրք ու լէպէրրու օլունմասընտան իպարէթ պուլունաճագիմիշ։

* * *

Ֆրանսա մէճլիսի մէպուսանընն 22 յունիս թարիխինտէ վուգու պուլան իճթիմայընտա ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթ, Ֆրանսատա պէօյուք պիր հէյեճան հուսուլէ կէթիրմիշ օլան տիւմանսըզ պարութ վագտասընա հասր օլունմուշ տուր։ Մալիսմ օլտուղու վէճհէյ, մէպուսանտէն Մ. Լասէր ըէյիսի վիքէլա վէ հարպիեէ նազիրը Մ. տը Ֆրէյսինէեէ պու պապատէ իյրատը սիւալ իլէ, հիւքիւմէթէ թէարրուզ իթմիշ, վէ սոլ ճէնահ ֆիրգասը թարաֆընտան ալէյհլանմըշ տըր։

Մ. Լասէր, Թիւրքէնին դէլիդն էսրարընը իլքի սէնէտէն պէրու ֆիւրսաթ իթմիշ օլտուղունտան խապէրտար օլտուղու հալտէ, հիւքիւմէթին շիտատէթլէ մուամէլէ իթմէմէսինին սէպէպի նէ՞ օլտուղունու, վէ ասքէրի գումիսիոն նի՞չին իշէ միւտախէլէ իթմէտիկինի, վէ գումիսիոնու մէզքիւր ըէյիսի ժէնէրալ Լատվուգանընն նի՞չին Թիւրքէնին չու իհանէթինի իխթար իթմէտիկինի պէեան իթմիշ, մէ մէգալէսինէ խիթամ վէրտիկի սըրատա, «վիճանը միլլի հէր հալտէ հագիգաթը հալի պիլմէք իսթէր, պիզէ պիր ճէվապ լազըմ տըր, հիւքիւմէթին ճէվապը տայիմա օրտումուզա կէօսթէրմէկիմիզ էմնիյէէթի թէքրար իզհար իթմէմիզի իյճապ իտէճէք սուրէթտէ պուլունմալը տըր։ Մէալինտէ միւթալէաթը չէտիտէտէ պուլունմասը իւզէրինէ սաղ Թարաֆտան էլ չըրբմալը ալդըշլար վուգուա կէլմիշ տիր։

Վուգու պուլան թէշէքքիւրաթ սէտայարը վէ առէմմիսիոնուտեաեամիյէրլիյլէ էքսէր աէօղլերի գաթ իտիլէն Մ. տը Ֆրէյսինէ մէճլիսէ, քէնտիսինի միւշքիլաթլա տինլէթտիրէպիլմիշ տիր։ Միւշարիէ յհ իթայի իյզահաթ իթտիկի սըրատա, իճրայի թաադիպաթտան իհթիրազ իթմէսի, պու թաադիպաթը մէմլէքէթին մէնաֆիյինէ մուզայիք օլաճակը մագսէտինէ մէպնի իտուկինի, վէ Թիւրքէն, մէմալիքի էճնէպլիեէեէ, քէնտի պուլտուղու տիւմանսըզ պարութուն հիւքիւմէթին մալիք օլտուղու միւսթայիտի իշթիալ էճզա վէ բաթալը մէվատտըն այնի օլտուղունա ինանտըրմագ իսթէտիկինի, վէ հաթթա մէրգում Թիւրքէն ասքէրի գումիսիոնտան միւթէվալիէն էենի թազմինաթը նագտիեէ թալէպ իթմիշ օլտուղունու, վէ

ԹԷՖՐԻԳԱ (61)

ԹԱՄԱՔԵԱՐԼԸԳ

ՄԻԼԻՕՆԱՐՃԱ ԲԱՐԱԼԱՐԸ ՕԼԱՆԱՐ

քիւր ֆազիլէթլէրտէ, ումումէհալի իւզէրինտէ չօգ պուլունմագտա տըր), նասըլ քի, սէվկիւլիւ օղլում, սէն տախի անլէրտէն պիրի օլարագ, մէգքիւր ֆազիլէթլէրի հէմիշէ իպրաղ վէ իճրա իյլէմիշսին տիր։

«Օ՛ն պէշ եաշընտա օլտուղունտա սէնի կիւնտիւզլիւք օլարագ պիւեիք պիր մէքթէպէ վիրտիմ, վէ, կէրչի օրանընն տէրսլէրինի տախի թահսիլ ու իքմալ իյլէմին, հալպու քի իլք ալտըղըն թէրպիյէ կիւզել օլտուղունտան, թաապիթիյլէ սէմէրէսի տախի բէք կիւզել սուրէթտէ օլտու, չէօյլէ քի, կէրչի, սոնրաքի մէքթէպտէ պուլունան բէֆիգլէրին ասըլզատէկեանտէն վէ զէնկին էվլատլարընտան իտիլէր, լաքին, անլէրին թէէսսիրլէրիյլէ, էվվէլքի ախլեաղ ըահմիտէնի զայպ իթմէտին, հըրսը թամա վէ հասէտ տէնիլէն իլլէթէ ասլա միւպթէլա օրմատչն։

«Օղլում, օն եէտի եաշընա գատէմ պաստրըղընա, սէնի պէնիմսէրվէթիմէ վէ սըրրըմա վագքի օլան վէ տօսթումպուլունան պիր նօթէրին եանընա եազըճըլըղա վիրտիմ, միւմանիլէյհ տօսթումմ, հալէա չիմտի պու տաղրդաեա գատար մէգքիւր սըրրը քիմսէեէ ֆաշ իթմէտիկի կիպի, քէմալի խալիսէթ իւզրէ տախի պուլունմուշ տուր։ սէն քէնտի վազիֆէնտէ հիչ գուսուր իթմէտիկին կիպի, հալ վէ մէվգընտանտա ասլա թէշէքքի իյլէմէտին, վէ ուսթանտա ասանա, տաեիմա պիր տօսթ էվլատը նազարրյլա պագտը, վէ հիւսնիւ թէվճճիհ իւզրէ պուլունտու։ չէօյլէ քի, սանա հուգուգ տէրսի վիրտի, վէ սէնի իշ իշինտէ բիշիրիպ կէօզլերինի աչտը, իմտի, հիչ շիւբհէմ եօգ տուր քի, սէնտէ պու ախլեաղ վէ պու թէրպիյէն ստեէսինտէ, պըրազ տըղըմ սէրվէթի ազիմէնին հիւսնի իտարէսինէ միւգթէտիր օլաճագսըն տըր։

«Պէնիմ միճտանըմ բահաթ տըր, պէնի թազեիգ իթմէքտէ տէկիլ տիր։ ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, չունուտա իթիրաֆ իտէրիմ քի, չօգ տէֆա, սէնին, քէնտի հագգըմտա,

«Ո՛, պապաճըղըմ, մատամ քի պու գատար ճէսիմ պիր սէրվէթէ մալիք պուլունմագտա իտին, պէնի նի՞չին, պիլա ինսաֆ, պիր ֆագիրը հալ վէ պիր մահրումիյէթի իւզրէ սագլամագտա իտին» տէեի ֆիքրինտէն կէչիրէրէք, թայեիպ իտէճէկինտէն գօրգմագտա իտիմ։

«Լաքին, պատէհու տիւշիւնտիկիւմտէ, գալպիմ տաեիմա բահաթ օլմագտա իտի, չիւնքի, սէվկիւլիւ էվլատըմ, սէնին, պիտատէֆաթ, ֆագիրը հալինի կէօրտիւկիւն վէ պիլտիկին թագտիրտէ, ասլա թէշէքքի իթմէտիքտէն պաչդա, իշղհարը մէճմունիյէթէ տախի իյլէտիկինի, վէ անճագ պէնիմ բահաթըմ նիյէթիյլէ, ճիւղիճէ սէրվէթ վէ սէատէթէ նաեիլիյէթ արզուսինտէ պուլունտուզունու, տէրխաթըը իյլէմէքտէ իտիմ։

«Տօղրուսու, սէնին հիւսնի ախլաղընա, հիլմ ու հալավէթինէ, միւթէտիլանէ թապիաթընա, թապիի չէթարէթինէ, վէ հագգըմտա տէրքեար օլան մուհապէթինէ, քէնտի հալինտէն հօշնուտ օլարագ դանաաթ կէթիրմէքլիկին, տաեիմա չէհատէթ իյլէմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Վէ քէնտիմ տախի այնի հալտէ պուլունմագտա իտիմ։ Պէնիմ արզու հալճըլըգտան դազանտըղըմ իլէ սէնինտէ նօթէր եազըճըլըղընտան գազանտըղըն, մէսարիֆաթը լազըմէմիզէ քիֆաեէթ իյլէմէքտէ օլտուղունտան, մալիք պուլունտուզում սէրվէթին պիր ազճէսինէ պիլէ թօգունմագտա տէկիլ իսկմ ելրմի սէնէտէն պէրու պէօյլէճէ տէվամ իյլէեիպ հէմիշէ սէրվէթիմի արթըրաբ-զըմտան, պու կիւն սանա պըրազ ծըղըմ մէպլաղ, իքի պուչուգ միլիօն ֆրանգ եազըն պուլունմագտա տըր։

«Կէրչի, գաչ սէնէ տահա եաշաեաճաղըմը պիլմէմ, լաքին, էկէր էյալընըզ օն սէնէ տահա եաշար իսէմ, պէնիլի պէշերէ մախսուս օլան էօմրիւ վասաթը իմրարէ մուվաֆֆագ օլմուշ օլուրուզ, վէ սէնտէ օլ վագըթ, օթուզ պէշ եաշընա գատէմ պաամըշ օլուրսուն, վէ օր հալտէ սանա տէօրթ պէշ միլիօն ֆրանգ պըրազ ադիլիրիմ, չիւնքի, պիր մէպլաղ, օն սէնէտէ պիր միսլի տահա արթար։

«Էկէրչի ֆէվգէլատէ պիր ֆէնալէթ իւսթէ կէլմէղ իսէ, հիչ չիւբհէ ճաեիզ տէկիլ տիր քի, մալիք պուլունտուզում սէրվէթ, քէնտի եէտինէ կէչտիկինտէ, բիւշտի պիւլմղա իրմիշ օլաճագսըն տըր։ Վէ զաթէն էշլի իտարէ, էշլի գանաաթ, քեամիլ, մահճուպ վէ չալըշգան օլուպ, վէ թա չօճուգլուղընտան պէրիսէ պու եօլտա ալըշմըշ օլ-

հիշ պիր ԽՈՖԷ էվրադ թէալիմ օլունմամը՝ օլուպ, բէք ոէ էհէմմիյէթլի օլմաման պաղը էվրադա մահրէմանէ սբֆաքը վէրիլէմէյէճէկլինի, վէ հէր նէ գատար թէշէպպիսաթը էհանէթքեարանէաէ պուլունուլմուշ իսէ տէ, էրպաղը իբրահանէթին տայիմա ֆիյլի մէքրուհլարը մէյատան իխրաճ իտիլտիկլինի, վէ չու հալաէ հիւքիւմէթին էսարարընը իֆշա իտէնլէրին միւճաղաթը աղբրլաշմագիւզրէ, պունա տայիր օլան գանունուն թաատիրի տէրէճէյի խութիճատէ պուլունտուղունու պէեանլէ, պէր վէճհի աթի մէգալէսինէ խիթամ վէրմիշ տիր։

Միւտաֆէայի միլլիէմիկլին խալէլբէգչիր օլմուշ օլոուղունա ինանըլմամալը տբր։ Հիշ պիր տէվլէթ, պիզիմ ուսուլու միւտաֆէամըզը թագլիա իտէմէզ, վէ պիզիմ ուսուլու միւտաֆէամըզ տիկեր հիշ պիր մէմլէքէթինքինէն աշաղը գալմազ։ Իքի սէնէ մուգատտէմ պաղը իֆշաթ թէհլիքէլի օլապիլիր իտի։ Հիշ պիր զապիթ վազիֆէսինի իրլալ իթմէմիշ տիր, անլէրտէն հիշ պիրի էմրի պասիրէթ վէ իսթիդամէթ ալէյհինէ պիր խաթատա պուլունմամըշ տբր։ Պիզիմ ուսուլու միւտաֆէամըզ թէքբար իստէրիմ բահնէտար օլմամըշ տբր։ Պիզիմ էնմիյէթի չախսիէ վէ միւլքիէմիզի թէզելա իտէն պիր չէյ վար իսէ, օ տա ֆբրանսա սանճաղընը մէվգբյի ալիտէ վէ մէթին վէ սոպիթ մուհաֆազա իթմէկէ օլան գավի ֆիյէթ վէ մէրամըմըզ տբր։ Օրտուսմուզա օլան էնմիյէթիմիզ պէր քէմալ տբր։ Իշ սէնէտէն պէրու հարպիէ նէզարէթի մէվգբյինի իշլալ իտիեօրում, զանն իտէրիմ իշլալու մէէմուրիյէթոտ պուլունտուղում միւտէթէ, մէմլէքէթէ ֆայիտէմ տօգունմուշ տուր, վէ ֆագաթ էկեր դաթիէն պիր էմնիյէթ գուրասընա մաղհար օլմազ իսէմ օրտու բիեասէթինէքի մէվգբյիմի մուհաֆազա գապիլ օլամաճաղ տբր, վէ աքսի թագտիրինտէ խութիճամը վէրէճէկիմ։

Օլ սբրատա Պուլանժիսթ թարաֆտարը իքի մէպուս միւտաիսէլէ իտէրէք, հիւքիւմէթ ալէյհինէ պիր թագրմ չէտիտ թէվզիլիաթ վէ թէդբիրաթտա պուլունմամըշլար տբր։ Մէպուս Միլլան «մէհաքիմին միւթթէհիմիէրի մահքիմ իթմէկէ մէճպուր օլտուգլարը հալտէ, հիւքիւմէթին իճրայի մուամէլէտէ թէքեասիլ կէօսթէրմէսի սէպէպինի մէմլէքէթ ասլա անլաեամամաղտա տբր» տէմիշ տիր։

Մ. տբ Ֆրէյսինէ սօն տէֆա օլարաք, քէլամէ ադազ իլէ պիր սէտայի միւթթէեսիրէ իլէ «Թուլ միւտտէթ վուգուտ պուլան մէսայի վէ իդտամթրմ իյֆա իթտիկիմ խըտէմաթա չէհատէթ իթտիկինտէն, էսպաղը չախսիէտէն նաչի տէկիլ, իլլա օրտու բիեասէթինտէ դալբել գալմաեաճաղըմը պիլմէք իչին պիր էմնիյէթի գուրասը թալէպ իտէրիմ» տիմէսի իզէրինէ, մէճլիսի մէպուսան 137 բէյէ գաբրը 333 բէյ իլէ աթիտէքի գարարը գապուլ իթմիշ տիր։

Մէճլիսի մէպուսան, մէմլէքէթին միւտաֆէասը թրիբօնէ իշինին ինթաճ իթտիկի վէգայի իլէ խալէլբէգչիր օլմասընը Ֆբանսին իտէն հիւքիւմէթին պէեանաթընը ճնգաբը իթիլարէ ալբզ, հարպիէ նազբրընին տախի էսլաղը միւտաֆէայի միլլիէէի թէէմին իրթպիլէճէկինէ էմնիյէթ վէ իթիմաթը օլտուղունտան, տիկեր մէքայիլի եէվմիեէնին միւգաքէրէսինէ կէչէր։

Իշթէ պու սուրէթլէ Մ. տբ Ֆրէյսինէ մագամընը պիր գաթ տահա թագվիեէ իթմիշ, վէ իյրատ իթտիկի նութղու պէլիղ, միւթթասբֆ օլտուղու մէէսիրի վաթանբէրվէրանէսինի հիսս իթտիրիր տէրէճէտէ թէէսսիրլի օլտուղունտան, ումում մէճլիսի մէպուսան ազալարը միւթէէսսիր օլարաք, միշարիլէյհին թավր ու հարէքէթինի թահսին վէ թագտիր, վէ պու միւթէնա մադամտա տէվամը մէէմուրիյէթ իթմէսինի թէնսիպ իլէմիշլէր տիր։

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Թէտավիի խուսուսի, իլէթի էֆրէնճի եէ, վէ ալէաթը թէնասիւլիեէեէ տաեիր.

Դալաթատա քէօբրիւ պաշը նիւմէրո 5.

ՐԷՍՄԻ

Ամլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն պիճիւմի վիլայէթ իսթինաֆ մահքէմէսի միւտտայիի ումումիլէրինէ, վէ միւտտայի ումումի պուլունմաեան մահէլլէր միւտտայիի ումումի մուավինլէրինէ եազըլան թահրիրաթը ումումիյէթ սուրէթի տիր։

Մէհաքիմի ճէզաիեէ իլամաթը իլէ մահքիմ օլուպտա, գապլէլ լիճրա վէֆաթ իտէն մահքիմլէրին թէրէքէսինտէն, պիլա սիւպուրթ մէսաբիֆը մուհաքէմէնին իսթիհսալը լազըմ կէլիպ կէլմէեէճէկի, պաղը թարաֆտան խութիֆսար օլունմասը իւզէրինէ, քէյֆիեէթ Պապը Այի ճանիպի Սամիսինտէն իսթիդան օլունմուշ իտի։

Պու քէրրէ Շուբայի ՏԷվլէթ դարարը իլէ չէրէֆվարիա օլան թէզքէրէյի Սամիեէտ, Ուսուլու մուհաքէմաթը ճէզաիեէ դանունունուն Զինճի մատտէսի մուճիպինճէ, հուգուգու ումումիեէ տավասը, մաղնուն ալէյհին վէֆաթը իլէ սագրթ օլուբ իսէ տէ, հուգուգու չախսիեէ ճիհէթի վէրէսէսինտէն իսթիֆա օլունապիլէճէկի մուհարրէր, վէ մէսաբիֆի մուհաքէմէ տախի խազինէյի մալիեէեէ ակիա հուգուգու չախսիեէ վէ զիմմէթի միրիեէտէն մատտուտ պուլունմուշ, վէ խազինեէեէ մէտուունէն վէ ֆաթ իտէն, վէ թէրէքէսի մահքէմէյի չէրիեէ ճանիձինտէն թահրիր օլունանլարը, վէրէսէսինտէն իյֆայի տէյնտէ թաալիլ իտէնլէր այէյհինէ, խազինեէճէ այիպ օլտուղու մէհաքիմի նիզամիեէեէ պիլ միւրաճաա, իսթիհսալ իտիլէճէք իլամ քէսպը գաթիեէթ իթմիքտէն սօնրա, մէպլաղը մահքիմունն պիհին թահսիլի, ուսուլու իգթիղասընտան օլմասընա նազարէն, իլամաթը ճէզաիեէեէ մէրպութ օլուպ, մահքիմունալէյհին վէֆաթը իլէ թահսիլ օլունմամըշ օլան պու միսիլու մէսաբիֆի մուհաքէմէյի ճէզաիեէնին տէ, իլամին հավի օլտուղու վիմէմաթ իլէ պիրլիքտէ օլարաք ուսուլու մէզքուրէեէ թէվֆիգէն թահսիլի իգթիղա իտէճէկի էմր ու իշար պույրուլմուշ, վէ մէսաբիֆը մէզքուրէնին թէսբիյի թահսիլի հագգընտա թաամիմէն թէպլիղ օլունան մայիս սէնէ 306 թարիխի թահրիրաթը ումումիյէեէտ տախի սարահաթ վէ խյզահաթը քեամիլ պուլունմասընա նէզարէն, խազինէնին վերէսէյի միւթէվֆիֆա հագգընտաքի մաթլուպաթընին թահսիլինէ տայիր, ուսուլ վէ թահրիրաթը մէզքուրէնին, պունա տայիր օլան ֆբգբրայի մախսուսէսինէ թէվֆիգէն, թահսիլաթա իհթիմամ իտիլմէքէն վէ լազըմ գելէնլէրէ թէպլիղ օլունմադ իւզրէ, իչպու թահրիրաթընինէսէթը մախպուպայի քեաֆիեէսի լեֆֆէն իրսալ գրընմիշ օլմաղլա, պէր մինվալը մուհարրէր կիֆայի միւդթէզասը սիեագընտա։

ՄՏԱՄԱՐԱԿԱՆ

(Ցիմոթի Նիսոնէդոէն ռէվմ վէ էրնամ)

Այս ճշմարտութիւնը երկարօրէն բացատրելու հարկ չէմք տեսներ, քանի որ միշտ աչքի առջև կը տեսնեմք շատ մեծ անձնաւորութիւններ և անոնց համար կը լսեմք թէ՝ ի սկզբանն տկար, անմիտ և տխմար կարծուած էին և յետոյ այնքան զարմանալի գիւտեր հնարած և գնութեան այլ և այլ գաղանիքները ի յայտ բերած են։ Արդ երբ այս ամենէն կիմանամք թէ՝ մարդկային մըտաւորական դրութիւնը իւր իմացական կարողութեանց շնորհիւ արտաքուստ իր վրայ եղած հետզհետէ ազդեցութիւններէն մչակուելով կը փայլի ու կը զարգանայ, տարակոյս չմնար այլ ևս թէ մարդկային ամեն մի անհատ ենթակայ լինելով այդ ազդեցութեանց՝ կրնայ զարգանալ քիչ ժամանակուան մէջ, հետեւաբար պարտ անհրաժեշտ է օգուտ քաղելով այս կարևոր ազդումներէն, կրթել և մշակել մեր միտքը, և ինչ զգացումներ և դաղափարներ որք հետզհետէ կուգան և կանցնին մեր մտաց վրայէն, ուշադիր լինիմք հիմնականապէս քանդակել զայնս մեր ըմբռնման և յիշողութեան մէջ, և ի հարկին առաւել դիւրութեամբ և առաւել կանոնաւորութեամբ ոև է պիտանացու մի իրականութեան վերածել զայնս։ Այս սկզբամբ ակն յայտնի կը տեսնուի որ ամենն տգէտ և տխմար կարծեցեալ մտքեր կրնան զարգանալ և յառաջանալ, բաւական է որ փոքր ինչ յիշողութեան և դատողութեան տեր լինին նոքա։ Սոցին հակառակ եղած ամեն առարկութիւնք հերքելի են և նախապաշարմանց արդիւնք։

Մի այլ նախապաշարում ևս տակաւին կը տիրապետէ շատ անձանց վրայ՝ որոնք վերոյիշեալ ճշմարտութեանց հակառակ կը պնդեն թէ մանուկը ի ծնընդենէ ինչ գաղափարի և զգացման տեր որ լինի, նոյնը կը շարունակէ իւր ամբողջ կենաց մէջ։ Ապա կրթութիւնը բընաւ ազդեցութիւն չունի այդ օրինակ մանկանց վրայ։ Իրաց վիճակը բոլորովին կը հերքէ այս ծուռ դաղափարը, որովհետև մանկունք իւրեանց կենաց իւրաքանչիւր տարիներու մէջ տարբեր տարբեր փոփոխութիւններ կը կրեն, և տեսնուած չէ մանուկ մը որ անփոփոխ մընացած ըլլայ իւր մանկութեան առաջին օրերէն սկսեալ մինչև իւր ծերութեան վերջին օրերը։ Բազում փորձեր ապացուցած են թէ՝ մանկան ի մանկութենէ միշտ հակամէտ է չարը սիրելու և օր ըստ օրէ նիւթեր կորսնէ առաւել վառելու և բարբռքելու իւր մէջ մուտ դատած չարութեան և անբարոյականութեան ինքնակար կայծը, և եթէ դոքա մեծնալով իրենց չափահասութեան ժամանակ զգացած չ'լինէին, գողցես ի նախանամութենէ տպաւորեալ պատուոյ և ինքնաճանաչութեան դեղեցիկ զգացումը այդ բնական դարձած կայծը հետզհետէ մեծցնելով իւր հետ մեծամեծ չարիքներ և զեղծումներ պիտի գործէր և որով վաղուց՝ մարդկային ազգի կործանման պատճառ պիտի դառնար։ Ապա ուրեմն մանկական վիճակը՝ միշտ նոյն չմնար՝ այլ է փոփոխական, և պէտք է ուրեմն ի մանկական տիոց կըրթել զայն, սերմանել իրենց սրտերուն մէջ բարոյն և գեղեցկին, ճշմարտին և վեհին օգտաւէտ գաղափարներն՝ որոնք հետզհետէ ուռճանալով և բեղմնաւորելով ի չափահասութեանն՝ ընդգրկեն ներքսածին այն վսեմ զգացումներն և առաջնորդեն զայն ի բարին, ի ճշմարիտն, ի բարոյականն և ի բարձրագոյն ուսութիւն և այսպէս օգտակար անդամներ դառնան ընտանեաց, ազգին և մարդկութեան։

Ցաւալի է սակայն զի երբ այս ամեն ճշմարտութիւններ յաճախ բերանացի կամ գրաւոր կը խօսին առաջի հասարակութեան, կրկին մեր մանկտին խիստ անխնամ թողուած է, բարոյականութեան ամեն դեղեցիկ զգացումներ օտար են իրեն, վարժարանք պիտի մատակարարեն իրեն զայնս, դոքին իսկ մատակարարութեան են կարօտ և դըպրոցական մանկտին բոլորովին խաղալիք է բաղդին և դիպուածին ձեռքն և նոր լին զարգացման և դաստիարակութեանը արժանաւոր հոգածութիւնը բոլորովին գլացուած է իրեն իրրև անօգուտ մի աշխատութիւն, որ ինչպէս ըսինք նախապաշարեալ դաղափարաց արդիւնքն է։ Սակայն մենք որ կ'զգամք թէ լուսաւորեալ դարու մը մէջ կ'ապրինք և ընդունած եմք բազում փորձերէ յետոյ թէ այդ հին դաղափարներ բնաւ կարևորութիւն չունին դարուս անհերքելի և ապացուցեալ ճշմարտութիւններու առջև, և հաւատալով որ մեր ապագայ սերնդեան երջանկութիւնը և բարեկեցութիւնը միայն և միմիայն կրթութեան և դաստիարակութեան մէջ կը կայանայ, պէտք է ուրեմն նոր և կարևոր փոփոխութիւններ և բարեկարգութիւն մուծանել երկսեռ մանկաւոյն կրթութեան գործին մէջ և ապագայն ահռելի պատասխանատուութենէն ազատ մնալ։

Մ. Էլմէճեան

25 մայիս 1891
ի Մաղնիսա

ՄԻԹԹԷՆԷՎԻԼ

ՃԱԼԻՊԻ ՏԻԳՐԱԹ ՊԻՐ ՏԱՎԱ

Ալմանեատա վայրը Միւլհաուսան թաղաքասընա պէր վէճհի աթի եաղըլմըշ տբր։

Միւլհաուս ճէզա մահքէմէսի, պու քէրրէ իսթինաֆէն ճալիպի տիգրաթ պիր տավա բուեէթ իթմիշ տիր։ չէօյլէ քի, կէչէն հոկտեմբերին 14 ինաէ Թանվիլէ սիճիլլի ահվալ մէէմուրու, պիրի դաթօլիք վէ տիկերի բրօթէսթան իքի նամզէտլէր պէյնինտէ միւխթէլիֆ պիր իզտիվաճը մէտէնի (քաղաքական ամուսնութիւն) ագտ իթմիշ օլուպ, աեինի բուհանի տախի պիր գաչ կիւն սօնրա պիր բրօթէսթան վայիզի թարաֆընտան իճրա օլունմուշ տուր։

Իշպու ըէսմի իզտիվաճա իշթիրաք իթմէմիշ օլան Թանվիլէ գաթօլիկ բահիպի, չու սուրէթլէ վուգու պուլան աեինի մէղհէպիեէ ֆէվգ էլատէ հիտտէթ վէ զազազ հիսս իտիպ, հոկտեմբերին 19 վէ 26-սընտա միմպէրէ չրդըպ վէրտիկի վաղյարտա, վուգուա կէլէն մէգքիւր բրօթէսթան աեինինէ գարշը շիտտէթլի լիսան իսթիմալ իտիպ, պու աեինին նէ մանէվի վէ նէ տախի բուհանի հիչ պիր հիւքմ ու մահիյէթի օլամաեաճաղընը, վէ բրօթէսթան վայիզինին մէշրու պիր այիլէ տէկիլ, իլլա զայրը մէշրու պիր զէվճէյն թէշքիլ իթտիկինի իտտիա իթմիշ տիր։

Գաթօլիք բահիպի բրօթէսթան մէզհէպինէ ալէնէն հագարէթ իթմէք թէօհմէթիյլէ, մահքէմէ հուզուրունա ճէլպ իտիլիպ, մումայիլէյհին պիտաեէթէն մէնը մուհաքէմէսինէ գարար վէրիլմիշ իսէ տէ, միւտտայիի ումումիլիք թարաֆընտան իսթինաֆը տավա օլունմասը իւզէրինէ, Միւլհաուս մահքէմէյի ճէզաիեէսի, տէվլէթ թարաֆընտան թաստիգ օլունմուշ պիր մէզհէպի թահգիր տիմէք օլան իչպու ճիւրմտէն տօլաբը՝, գաթօլիք բահիպինի 14 կիւն մահպուսիյէթ, վէ մէսաբիֆի մուհաքէմէնին իսթասընա հիւքմ իթմիշ տիր։

Կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ Ռէթրըսպուրկտա տէհշէթլի պիր գազա վուգուա կէլմիշ տիր։ չէօյլէ քի, պալօն մէրազլըսը օլան գօնթ Աբրաքսինին պալօնու, պունու մուհաֆազա իթմէքտէ օլան ատէմլէրին էլլինտէն գուրթուլուպ, սիւրաթլա հավաեա ուշմուշ, վէ պիր միւտտէթ սօնրա մէզքիւր պալօն բաթլաեըպ, տէրունլինտէ պուլունան տէօրթ քիչի եէրէ տիւշէրէք բարէ բարէ օլմուշլար տբր։

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Սէլամլըգ ալաեը տիւն Համիտիէ ճամիսինտէ իճրա օլունմուշ տուր։

Շուդէտ սէֆիրի վէ պաշ թէրճէմանը, Շուէտ սէֆարէթի քեաթիպլէրինտէն օլուպ, Ինկիլիզերրա սէֆիրի սբը Ռիչարտ Հուայթին տամատը պուլունան Մ. Բէքէր իլէ զէվճէսի Իրան սէֆարէթի միւսթէշարը սապբգը Միրզա Ճէվատ Խան, վէ Ֆրանսա վէ իթալեա սէֆարէթլէրի «Ռոշ Դէմբէլէրի» վէ Ռուսիա վէ Ֆրանսա սէֆարէթի վաքար գումբանիալարընը տիրէքթօրլարը, վէ սայիր էճնէպի միւթէպէրանը, տահրէյի ֆախիրէտէ հազբը պուլունաբուդ, պաղըլարը դուրէնատէն էմին պէյ ֆասըլթասը իլէ իլթիֆաթը Շահանէեէ նայիլ օլմուշլար տբր։

* * *

Ըէսմի մէղքիւր խիթամընտա, Արմաշ

նիա սէֆիրի Մ. Բաուվից իլէ, պատէհու Շուէտ Նորվէկիա սէֆիրի Մ. Սթիպոզ, սէֆարէթ պաշ թէրճէմանլարը վէ Իրան սէֆարէթի մուրթէշարը սապրգը Միրզա Ճէվատ խան պսրիպէն թէհրանա ավտէթի միւնասիպէթիյլէ, վէ Շուէտ սէֆարէթի քանթիպլերինտէն Ինկիլթէրրա սէֆիրինին տամատը Ֆոն-Կէյ, Պերլին սէֆարէթի սրը քիթապէթինէ թաեին օլունտուղու ճիհէթլէ, պիր գաշ կիւնէ գատար Պերլինէ ազիմէթ իտէճէկինտէն, միւմայլէյհիւմա տիւն հուզուրու հազրէթի Բաշիշահիեէ գապուլ վէ իլթիֆաթը Շահանէնէ նայիլ օլմուշլար տրը։

Անատօլու շրմէնտրգէրլերի գումբանեասընդն, քիւշատ օլունան Պիլէճիք խանթընա պիր թրբէն ամէաշիտ իթմէսինտէն, վէ պէրայի նագլ Պիլէճիկէ խարալ օլունան քիւլլիեթլի գաֆէրլէրլին նագլինէ պիր թրէն բիֆանէթ իթմէսիկինտէն, վէ զախիրէ թիւճճարլարընդն, իլերուտէ թէտէնիի ֆիւանթան տօլաեը միւթէզարրուր օլաճագտան տօլաեը Թապիի պուլունտուղունտան, թիւճճարը միւմայլէյհիւմին շրմէնտրգէրը գումբանեասընը բրօթէսթօ իթտիքլերի իշլտիրմիշ տիր։

Սէլանիք կէօմրիւք իտարէ մահէլլինին իհթիեաճաթը հաղրբէ վէ միւսթագպէլէեէ քեանֆի վիւսաթ վէ հէյեէթտէ օլմամասընտան տօլաեը, թէմսիէն թամիրի իլէ, պաղը թաատիլաթ իճրա վէ միւճէտտէտէն պիր պապ խքէլէ ինչաը հագդընտա, ալէլուսուլ իգթիզա իտէն քէշֆնամէ վէ խարիթալարը թանզիմ իյլէմէք իւզրէ, կէչէնտէ Սէլանիք բուսուսմաթ նազրը ճէմալ պէյ իլէ պիրլիքտէ շէհրի մէզքիւրէ միւսվաֆէլէմ իտէն միհէնտիս Մ. Եամմնա բուսուսմաթ էմանէթինին էմր ուիչարը իւզերինէ, փիւաէթ պաշ միհէնտիսի իզզ. Խուրասան էֆ. թարֆընտան, ահվալը մէվզբիյէ հագդընտա մալիմաթը լազմէ իթա վէ լազմ կէլէն մուավէնէթը միւգթազիէ իրֆա օլունմուշ, վէ եազընտա ինչաաթը մէզքիւրէէ պաշլանմասընա գարար վերիլմիշ տիր։

Սիրքէճի սթասիօնընտա Ռումելի շրմէնտրգէրի իշլէթմէ իտարէսի իշին 600,000 ֆրանգա պիր պէօիւք պինա եաբըլմագ օլուպ, պունուն մէսարիֆը ինշաիյէսինին նըսֆը, հիւքիւմէթի Սէնիյէ վէ նըսֆը տիկերի գումբանեաեա տեիա օլաճագ տրը։

Պու պապտէ իճապ իտէն խարիթա իլէ քէշֆ տէֆթէրի, ախիրէն Գումբանեա թարաֆընտան Նաֆիա նէզարէթինէ թագտիմ օլունմասընա մէպնի, քէյֆիեէթ մէճլիսի Նաֆիատա թէտգիգ օլունարագ, էսասէն հիւքմի մուգավէլէեէ մուվաֆֆագ կէօրիւնմէսի իլէ, պատէհու իճազընա պաղըմագ իւզրէ, զիքը օլունան խարիթա իլէ քէշֆ տէֆթէրինին թէտգիգաթը ֆէննիեէսի իճրա գըլընմագ իւզրէ, եվրաղը մէվճուտէ, նէզարէթի միշարիլէյհա ֆէննիրա գըլընմագ իւզրէ, եվրաղը մէվճուտէ, նէզարէթի միշարիլէյհա ֆէննիրա գըլընմագ իւզրէ, պիր գաշ Ինկիլիզ սէրմասեէ տարանը, պիր գաշ Ինկիլիզ սէրմասեէ տարանը, պիր չիրքէթ թէքբիլ իթմիշ օլուպ, Նաֆիա նէզարէթինէ միւրաճաաթ իտէճէքլէր տիր։

Ռուսիա թէպաասընտան Գոսթի գալֆանդն 37 պին լիրալըգ պիր տավասընը տէրէհտէ իտէրէք, հագգ իթմիշ օլան տավա վէքիլլերինէն իզզ. Գոլոլեան Աւետիս էֆ. 9000 լիրա իճրէթ թալէպ իթմէքտէ օլտուղունտան, վէ Գոսթի գալֆա իսէ պունու գապուլ իթմէտիկինտէն, քէյֆիեէթին հուզուրու մահքէմէտէ հալլինէ մէճպուրիեէթ հասըլ օլտուղունու Մանրեօր եազրեօր։

Էճնէպի կիւմիւշ ուֆագլըգ լարը, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի տախիլինտէ թէտավիւլի, հիւքիւմէթի մահէլլիեէ թարաֆընտան մէն իտիրմիշ տիր։

Ռուսիատա ուն ֆիեաթը և ինճի տէֆա օլարագ 20 գարիդ տահա էնմիշ տիր։

Պէյգ.օզտա չիչէք խասթալըղը քեամիլէն միւնտէֆի օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

Կէյսիզէտէ սըղըր խասթալըղը զուհուր իտէրէք մուաեէնէ վէ թահգիգ ի զրմընտա, Շէհր Լիմանէթի պայթար միւֆէթթիշի մահէլլի մէզքիւրէ ազիմէթ իտէրէք, թէտապիրը ֆէննիեէ վէ միւգթազիյեէի իճրա իթտիրմիշ տիր։

Մէզքիւր սինանիգ թարաֆընտան կէչէնէրէտէ քիմեակերլէր կէլերէք, չըգարըլան չիմէնթօեու մուահէնէ իլէ, օլ պապտէ վերիլիքլերի ըաբօրթօտա, էնատի Ֆրանսըզ չիմէնթօսընա մուատիլ չիմէնթօ իսրաճ օլունապիլէճէկի պէեան օլունմուշ տուր։ Անճագ տիկէր պաղը էրպապը ֆէնն ու մալիմաթը բիվահէթլերինէ նազարէն, պու տէրէճէտէ պիր չիմէնթօ չըգարըլապիլէճէկի տէ հէնուզ թէհգիգ իթմէմիշ տիր։

Սուլթան-Համմամը ճիվարընտա պըչագ ճըլըգա միւթէալլիգ թիճարէթլէ իշթիղալ իտէն Եօրկիատիս նամընտա պիրի, պունտան 10 սէնէ մուգատտէմ 16 պին լիրա իլէ իլանը իթլաս իյլէտիկի հալտէ, պու քէրրէ թէքրար 4000 լիրա աչըգլա թահիլը թէտիեաթ իյլէմիշ տիր։

Տէրսաատէթտէ թէէսիս իտիլմէք իսթէնիլտիկի պիրա ֆապրիգասընը, եազընտա Եէտի-Գուլէ խարիճինտէ ինշասընա իպթիտար օլունաճագ տրը։

Սէլանիք-Մանասթիր շրմէնտրֆէր խաթթրկիւզերկեահընտավագ ը, Սարըճա չիֆթլիկի թարլալարը տերուինտէքի եապանի օթլար եագըլտըղը էմնատ, ամէշ էքինլերէ սիրաեէթ իտէրէք, 60 տէօնիւմ մրգտարը մահսուլ մահվ վէ միւհթէրէգ օլմուշ տուր։

Վագը օլան զարար 200 լիրա թախմին օլունուէօր, արազի սահիպլերի իշպու ապչէեի շրմէնտրֆէր գումբանեասընտան թալէպ իտիեօրլար։

Իզնօզ վէ Օրչա թարաֆլարընտա պաշ կէօսթերմիշ, վէ իքիսի սաղ օլարագ տերաէսթ օլունմուշ օլան հայտուտ չէթէսի ավէնէսի էտիրնէ վիլաեէթինտէն վերիլէն էմր իւզերինէ հէր թարաֆա թէհարրի օլունմագտա իտի։ Պունլարատան պիր նէֆէրինէ չէնտ կիւն մուգատտէմ, Մալկարա գազասընդն էլմալը գարիեէսի տաղլարընտա թաագիպէ մէհմուր գօլ թարաֆընտան թէսատիֆ օլունաբագ, թէշհիրի սիլահա ճիւրաթ իթմէսի իւզերինէ, պիլ մուգապէլէ էօվմուշ օլտուղու հալտէ էլատ իտիլմիշ տիր։

Իսթանպոլ ճիվարընտա թէնէզզիւհ իշին քիւշիւք մուշ վաբօրլարը իշլէթմէք իւզրէ, պիր գաշ Ինկիլիզ սէրմասեէտարանը, պիր չիրքէթ թէքբիլ իթմիշ օլուպ, Նաֆիա նէզարէթինէ միւրաճաաթ իտէճէքլէր տիր։

Ռուսիա թէպաասընտան Գոսթի գալֆանդն 37 պին լիրալըգ պիր տավասընը տէրէհտէ իտէրէք, հագգ իթմիշ օլան տավա վէքիլլերինէն իզզ. Գոլոլեան Աւետիս էֆ. 9000 լիրա իճրէթ թալէպ իթմէքտէ օլտուղունտան, վէ Գոսթի գալֆա իսէ պունու գապուլ իթմէտիկինտէն, քէյֆիեէթին հուզուրու մահքէմէտէ հալլինէ մէճպուրիեէթ հասըլ օլտուղունու Մանրեօր եազրեօր։

Էճնէպի կիւմիւշ ուֆագլըգ լարը, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի տախիլինտէ թէտավիւլի, հիւքիւմէթի մահէլլիեէ թարաֆընտան մէն իտիրմիշ տիր։

Ռուսիատա ուն ֆիեաթը և ինճի տէֆա օլարագ 20 գարիդ տահա էնմիշ տիր։

Պէյգ.օզտա չիչէք խասթալըղը քեամիլէն միւնտէֆի օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

Կէյսիզէտէ սըղըր խասթալըղը զուհուր իտէրէք մուաեէնէ վէ թահգիգ ի զրմընտա, Շէհր Լիմանէթի պայթար միւֆէթթիշի մահէլլի մէզքիւրէ ազիմէթ իտէրէք, թէտապիրը ֆէննիեէ վէ միւգթազիյեէի իճրա իթտիրմիշ տիր։

ԵՐԳ ՀՈՎՈՒՀԵԱՑ

Ինչ պէտք է թուչունն
Լսել ի պուրակ,
Ցմեռին սիրունն
Զ'ունի ձայնդ դաշնակ։
Թէ երկնից աստղեր
Մարին պըլպըլան,
Ջինջ արուսեակներ
Ց'աչացդ ցոլան,
Թէ պճնէ ապրիլ
Ծաղիօք զդաշտեր,
Ծաղիկն գեղածիլ
Սրտիդ մէջ փթթեր,

Լուսաչըզն ասուղիկ
Թռչունն բոցահեր,
Հոգւոյ այդ ծաղիկ
Սէր նէ ո՞հ սէր։

Տ. Ս. Ա.

Թարգմ. Ռիի Պլասկ

1 Մայիս 1891 Ռոտոսթոյ

ԹԷԼԷԳՐԱՖԼԱՐ

Պէրլին 25 յունիս. — Գօրէնհակտան վիւրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆնամէ մէալինէ նազարէն, Ռուսիա իմբէրաթօրու կէլէճէք այըն իլք կիւնլերինտէ շէհրի մէզքիւրէ միւվասէլէթ իտէճէք տիր։

Լօնտրա 25. — Մ. Կլատսթօն ինֆլուէնցատան թէքրար խասթալանմըշ իսէ տէ, չիմտիեէ գատար ահվալը սըհհիեէսինտէ բէք զիեատտ մուճիպլի էնտիշէ օլաճագ պիր շէյ կէօրիւլմէմիշ տիր։

Բարիս 25. — Մէճլիսի մէպուսան սիեահ էսիրլէր թիճարէթինին պէրրէն վէ պահրէն մէնի զըմընտա Պրիւքսէլ գօնֆերանսընտա ագտ օլունան մուգավէլէնամէեի հիւքիւմէթէ խատ իթմիշ տիր։

Վիէննա 25. — Մէճլիսի մէպուսան մէսարիֆաթը խաֆիեէ լայիհասընը 51 բէյէ գարշը 186 բէյ իլէ գապուլ վէ թաստիգ իթմիշ տիր։ Ավսթրիա վէ Մաճարիսթանդն մէսարիֆաթը միւշթէրէքէսի հագգընտաքի պիւտժէ ֆըգրասընդն հէյնի միւգաքէրէսինտէ, չէհ ֆըրգասընա մէնսուպ Մ. Գաշաթի, թթիֆագը միւսէլլէս ալէյհինտէ իտարէյի քէլամ իտէրէք, Ռուսիանդն մուավէնէթինէ միւրաճաաթ օլունմագ իճապ իթտիկինի պէեան, վէ Ավսթրիանդն Պալգանլարտա հիչ պիր մէնֆաաթը օլմատըգընը թէէեիտէն տէրմիեան իյլէմիշ տիր։

(Ումումէն բրօթէսթօլար)։

Եէհուտիլէրէ մուխասիմ ֆըրգաեա մէնսուպ Մ. Լիւթէր Ավսթրիա-Մաճարիսթանդն պաշգա պաշգա իքի հիւքիւմէթ իսիշ կիպի հարէքէթ օլունմասը միւնասէպէթսիզ օլտուղունու, վէ հիւքիւմէթին Մաճարիսթանա գարշը Ավսթրիա մէնֆէիյինի մուհֆազա իթմէք իշիւն պիր շարէ պուլմասը լազըմ կէլտիկինի պէեան իթմիշ տիր։ Մումայլէյհ իտարէ իթմիշ օլտուղու չու լիսանտան տօլաեը թագպիհ օլունմուշ տուր։

Բէյլիսի վիւքէյլա գօնթ Թաաֆէ, Մ. Վաշաթի թարաֆընտան տէրմիեան օլունան էֆքեար, միւմայլէյհին էֆքեարը խուսուսիեէսինտէն իտարէթ օլտուղունու, վէ Ավսթրիա իլէ Մաճարիսթանդն պիր իմբէրաթօր վէ պիր գրալա խըտմէթ իտէր իքի հիւքիւմէթը միւթթահրէտ օլտուղունու, վէ Ավսթրիա-Մաճարիսթանդն իթթիֆագը արզու օլունուր, վէ խուսուսէթինտէն գօրգուլուր պիր տէվլէթ օլմագ իշիւն թէտարիքաթը ասքէրիեէսինէ ֆէվգէլատէ իթինա խյլէմէսի լազըմ կէլտիկինի պէեան իթմիշ տիր։ Ազատէն մուալիմ Սնէս, Ավսթրիա-Մաճարիսթանդն Ալմանեա վէ Իթալեա իլէ իթթիֆագընը միւտաֆէա իտէրէք, Մարգի տի Ռուտինինին մէսլէքինի թահսին իթմիշ տիր։ Զէհ ֆըրգասընա մէնսուպ Մ. Թիլշէր, Մ. Վաշաթինին էֆքեարընը ըէտտ իտէրէք, միւմայլէյհին ֆըրգա նամընա խատարէյի քէլամ իթմէկէ սէլահիյէթի օլմատըգընը պէեան իթմիշ տիր։ Մ. Լիւկէր թարաֆընտան վուգուս պուլան թէքլիֆ 6 բէյէ գարշը 231 բէյ իլէ գապուլ վէ թաստիգ օլունմուշ տուր։

Ֆիումէ 25. — Ավսթրիա իմբէրաթօրու Ինկիլիզ տօնանմասընը զիեարէթ իթմիշ տիր։

Սմիրալ սէֆինէսինտէ քէշիտէ օլունան զիեաֆէթտէ, իմբէրաթօր էվվէլա գրալիցա Վիգթօրիա, վէ պատէհու Ինկիլթէրրանդն հէյէթը պահրիեէսինին չէրէֆինէ իտարէյի ագտահ իյլէմիշ տիր։

Զարա 25. — Իմբէրաթօր պուրաեա միւվասէլէթ իտէրէք, տօնանմա թարաֆընտան իճրա օլունան մանօվրալարտա հազրը պուլունմուշ տուր։

Լօնտրա 25. — Թայմս զազէթասը Ավսթրիա վէ Ինկիլթէրրա միեանընտա իշթիրաքը մէնաֆի էսասընա մէպնի օլարագ հուսուսէ կէլէն իթթիֆաֆէն տօլաեը իզհարը խօշնուտի խտիեօր։

Լ'ԱՎԸՆԻՐ
ՏԷ
ՖԱՄԻՅԷԼ

ՖԱՄԻԼԵԱԼԱՐ ԻՍԹԻԳՊԱԼԻ ՆԱՄ ՇԻՐՔԷԹԻ
ՄԻԻԹԷԳԱՊԷԼԷՅԻ ԹԷԷՄԻՆԻՅԵԷ
ՍԷՐՄԱԵԷԼԷՐ ԹԷՇԲԻԼԻ ԻԶԻՆ
ՖՐԱՆՍԱ ՏԷՎԼԷԹԻՆԻՆ
ՆԷԶԱՐԹ ՎԷ ՀԻՄԱԵԷՍԻ ԹԱՀԲԸՆՏԱ
ԻՏՖԱՏԻ ՄՈՒԱՄԷԼԱԹ ԻՅԼԷՐ
ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՄԷՐՔԷԶԻ ԻՏՂՐԼՍԻ

Ֆլոնա Լէտ շէհրինտէ, Բէբէոգլէ-օթէք Ն. 61

ԹԷՄԻՆ ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐՄԱԵԷ
100,000,000 ՖՐԱՆԳ

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթինին թէշքիլի վէլէվ ճիւզի օլաուն պիր մուավէնէթ օլմագ մագսատինէ մէպնի օլուպ, պու շիրքէթ ազ միւտտէթ զարֆընտա թէրագգը վէ թէվէսսիս իյլէմիշ տիր։

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթի պիր միւտտէթի մուայեէնէ զարֆընտա եախօտ միւտտէթին ինգըզասընտան էվվէլ իսապէթի վագբա իլէ սէրմայէլէր թէշքիլ իտէր։

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթի էնվայի մուամէլաթ իլէ միւթէվէզզիլ օլուպ, պաշլըճալարը մէնգուլաթը գըյմէթի միւսթէար օլան մէպլաղը թէէմին իյլէմէք, զայըպտա օլան պիր սէրմայէնի էյտէ իթմէք, սանաաթ վէ թիճարէթտէքի իսթիգբալաթը ըէէս իւլ մալինի թահթը թէէմինէ ալմագ, չօճուգլար իշին ճէհէզ թէտարիք իյլէմէք, իսթիեարլար իշին մէտարը թէսայեիւշ օլաճագ մէպլաղը բէյտա իյլէմէք, գայրը հաեաթ շարթը իլէ մէշրութ վարիտաթը միւճուտէ կէթիրմէք, խուլասա, ուսուլի իտարէյէ միւթէալլիգ հէր նէվի մուամէլաթը իյֆա իյլէմէք տիր։

«Լ'Ավընիր տէ Ֆամիյլ» շիրքէթինին Տէրսաատէթ աճէնթէլիկի, 1884 քեանունի սանի իսթիհսասընտան պաշլամըշ տրը։

Ֆազլա մալիմաթ ալմագ, վէ շիրքէթէ հիսսէտար եազըլմագ արզուսունտա պուլունան, Տէրսաատէթտէ Պաղչէ-Ֆարուսուն... Շէյխ-ալ Ի...ի Բահրանա 11 նրուհերու օտատա մուգիմ ամէնթէսի Թէլլաեան Բարսեղ էֆ.էվ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ՍԱՊԱՏԱՖԻՅԵԼ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱԸ

1891 Յունիս 15

Էսկ. Ռում միւլէտտէլէ սէրի Տէ	...	—
Տիւն ագշամ զափանը	20	6
Պու սապահ աշրլոը	20	7½
Էն եիւքսէք ֆիեաթ	20	7½
Էն աշաղը ֆիյաթ	20	3
Սէրի Ա	43	—
» Պէ	23	25
» Սէ	20	7½
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	79	10
Էն եիւքսէք ֆիեաթ	79	10
Էն աշաղը ֆիեաթ	79	16
Թաֆիյէ	19	20
Շրմէնտրֆէր ֆր.	71	—
Օպլիգասիօն Թրամվայ Լ. Օ.	496	—
Իսթիլանճ 8 կիւնէ »	212	½
» 1 » »	90	—
ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ		
Իսթանպոլ պանգասը Ի. Լ.	5	32
Սօսիէթէ ժէնէրալ »	5	6
» Օթ. չանժ է վալէօր »	4	31
Գրէտի ժէնէրալ օթօման Լ. Օ.	9	10
Թրամվայ »	5	90
Բէժի	15	10
ԼՈՒՆԱՆ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ		
Իսթիգրազ 5% ֆր.	427	½
» 4% »	—	—
Պանգ Նասիօնալ »	423	—
Լօրիօտ »	151	—
ԱԳՃԷ ՖԻՆԱՆՍԱԼԱՐԸ		
Օսմ. վիր. 100 ղրշ. տան Ղրշ.		
Սիմ մէճիտիյէ	108	10
Մէթալիք	101	—
Պէշլիք	103	—
Սալթ ըրը	103	20
Ինկիլիզ լիրասը	109	38
Ֆրանսըզ »	87	9
Բօլ	89	20
Գարպօն գաեիմէսի	7	90
Գոնսոլիտ բէբօրու	40	—
Օսմանիյէ » Բէբօր	—	—
Շրմէնտրֆէր » Մնթ.	—	—
ԳԱՄՊՈ		
Լօնտրա	108	¾
Փարիս	23	22½
Ֆրանգ	—	—
Ֆիորին	10	70
Մարգ	18	65